

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Égész évre	240 K
Félévre	120 K
Hegyedévre	60 K
Egy hóra	20 K

Egyes szám ára 30 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Feladó szerkesztő: Dr. MARA JENŐ.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
Obilityeva (Zápolya)-u. 1. Telefonszám 21.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASAR-
ES ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Nagybecskerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 22. szám.

Csütörtök, január 29.

A süllyedő hajót

A viharzó tengeren csak a vasfegyelem és a kötelességtudás mentheti meg, mely a hajó minden utasát a mentőmunkára kényszeríti. A hullámsír örökre elfemeli a hajót, ha a veszély sötét éjszakájában nem teljesíti mindenki kötelességét a mentőmunka körül.

Ahogy ezekben a legkritikusabb percekben össze kell fognia mindenkinek, úgy kellene most a nagy vihar után, amely végigszántotta egész Európát, nekünk is összefognunk és egyesült erővel dolgoznunk.

A tétlenség és a civódás egyforma bűn. És aki ezekben a komoly időben még az igazság üszkét is dobja közénk, azt a vízbe kell dobni, mint felesleges és veszedelmes terhet, hogy megmentjük a hajót. A földélelmet véget kell érnie minden anarchiának. El kell kezdeni a teremtő munkát, ami nélkül éhen hal a nemzet. És meg kell teremteni a fegyelmet, ami nélkül nincs állam.

Németországot szocialisták kormányozták és Noske, a munkás hadügyminiszter a munkabeszüntetésekre izgató függő szocialistáknak azt mondta, hogy „külön-külön a fejükkel felelnek” az oktatási sztrájkokért. Németország szocialista miniszterei drámai rendeleteket adtak ki az izgatások ellen. S a német munkás-ság nagy része a köteles munkaidőn felül meg egy órát dolgozik, hogy megmentse hazáját. A kötelességjeljesítésnek és munkás józanságnak oly példát látjuk Németországban, ami igazán követésre méltó. Nemcsak üres frázisokban, hanem tettekben is dezavonálnunk kell a destruktív irányzatot, amely katasztrófabá dönt. Meg kell szüntetni az osztályharcot s minden társadalmi osztálynak egyesülnie kell a munkában és a fegyelemben.

Ha élni akarunk mint állam, akkor meg kell teremtenünk a teremtő munka új hadseregét, amely nem politizál, nem civódik, nem gyűlöködik, nem izgat, hanem dolgozik, csak dolgozik és harmadszor is dolgozik. Mert azzal, hogy a társadalmi osztályokat az egymás elleni harcra uszítjuk, csak késleltetjük az időt, amikor a törvényesség minden oldalon rendezett viszonyokat teremthet. A munkának, a rendnek, a fegyelemnek, a nyugalomnak rég sóvárgott korszakát nem szabad késleltetnünk egy pillanatra sem.

A legfelsőbb tanács szerepét nagyköveti értekezletre ruházták.

— Az entente miniszterelnökei elutaztak Párisból. —

Berlin, jan. 27. A legfelsőbb tanácsban való elnöki kérdés meg van oldva: az elnöki széklet Clemenceau utóda Millerand, az új francia miniszterelnök fogja betölteni. A legfelsőbb tanács elhatározta, hogy a szövetségesek nagyköveti értekezletre ruházza át a legfelsőbb tanács szerepét, amely Párisban fog tanácskozni. Ez a nagyköveti értekezlet hétfőn kezdte meg üléseit és a versaillesi szerződés végrehajtásával foglalkozott. Felbatalmazást kapott arra, hogy döntson olyan részletkérdésekről, amelyek általánosságban eddig már el vannak döntve. Olyan

elvi kérdésekről azonban, amelyekben eddig meg nem foglaltak állást, jelentést kell tennie a szövetségesek kormányelnökeinek, akik döntés céljából a szövetséges államok valamely más fővárosában jönnek össze. Az első ily ülést Londonban tartják. A legfelsőbb tanács ezentúl nem tart olyan üléseket mint eddig.

Páris, jan. 26. Nitti olasz miniszterelnök tegnap este Rómába utazott. Lloyd George és az angol kabinet Párisban levő főbbi tagjai csütörtökön térnek vissza Londonba.

A belga király Poincarénál.

Páris, jan. 27. A belga király inkegnitóban Párisba érkezett és szerdán délután meglátogatta a köztársaság elnökét, akivel hosszabb megbeszélést folytatott.

Az amerikai szenátus.

Páris, jan. 27. Washingtonból jelentik: A szenátus határozatot fogadott el, amelyben támogatja a görögöknek azt az igényét, hogy a törököktől visszafoglalt irák területek nekik jussanak, azzal a feltétellel, hogy kijárót engednek az Égei-tengerhez Bulgária számára.

Renner belgrádi utja.

Az entente kívánsága.

Bécs, jan. 27. Valamennyi államhivatalban készülődnek Renner kancellár belgrádi útjára. Az osztrák kormány már hosszabb idő óta tárgyalásban áll a belgrádi kormánnyal. Elsősorban gazdasági szerződésekről van szó, nem lehetetlen azonban, hogy éppen olyan politikai közeledés jön létre Jugoszláviával is, mint Csehországgal. Legközelebb megvalósul tehát a cseh-délszláv-osztrák gazdasági szövetség.

Renner belgrádi utazását szintén az entente kívánja. Párisból szüntelenül azt hangoztatják, hogy az entente közép-európai politikája érdekében igen kívánatos volna, ha valamennyi nemzeti állam között közeledés jönne létre, beleértve Magyarországot is. A külügyi államhivatalban tegnap újra megkezdtek a kompenzációs tárgyalásokat Magyarországgal. M helyt meglesz a végleges békeszerződés, kereskedelmi és politikai szerződés fog a két ország között létrejönni.

Az entente hívja az Egyesült-Államokat.

Páris, jan. 27. Az Echo de Paris szerint a legfelsőbb tanács szerdai utolsó ülésén kifejezte azt a kívánságát, hogy Törökország sorsának megvitatásában az Egyesült-Államok is résztvegyenek.

A franciaországi német hadifoglyok hazatérnek.

Páris, jan. 27. A hazatérő német hadifoglyok első csoportjai kedden keltek utra. Szerdán és csütörtökön újabb csoportok mentek el.

LEGUJABB

A nagybecskereki jugoszláv sajtóiroda déli jelentései.

Páris, jan. 27. A „Journal des Debats” ezen cím alatt: „Utóművelés Jugoszláviának” ezt írja:

Hiszi-e Nitti, hogy Olaszország dicső jövőt készít elő, amidőn így akar eljárni egy energikus, tüzes és mindenre kész néppel. Ami feladatunk, hogy elejét vegyük az újabb háborúnak. Felhívjuk a szövetségesek figyelmét, hogy legyenek óvatosak és egyezzenek meg a belgrádi kormánnyal, mert az szegény volna, ha meg nem egyeznének.

Páris, jan. 27. Egy londoni távirat szerint az angol kormány jelentette, hogy nincsen semmi ellenvetése éppugy, mint a francia kormánynak sem, hogy ami kormányunknak kijelölt határidőt, amelyen belül válaszolni kell a főtanács javaslatára, meghosszabbítsák a jövő két közepéig.

Belgrád, jan. 27. A párisi delegációnak átadott ultimátum alkalmából a királyi kormány több sürgönyt kapott egész Jugoszláviából. Ezekben energikusan tiltakoznak az adriai kérdésnek ismert módon való elintézésére, valamint a londoni szerződés ellen. A Zágrábban, Laibachban, Vizoviticában, Buccariban, Spalatóban, Raguzában, Belovárban, Pozsegában stb. megtartott négyüléseken éleshangú rezolúciókat fogadtak el Olaszország ellen és táviratilag fordultak a mi kormányunkhoz, hogy ne fogadja el a delegáltak határozatát, hanem a mi delegáltjaink Párisban csak olyan határozatot fogadjanak el, amelyet az önrendelkezési jog alapján hoznak.

Triest, jan. 27. A „Piccolo” vezércikkét közöl, amelyben azt írja, hogy Wilson tántoríthatatlan és megmarad az első álláspontja mellett. A „Piccolo” azonban véleményben van, hogy az ismert határozat veszedelmes volna az európai békére. Az összes jugoszlávok az adriai kérdésben egy véleményen vannak, bármennyire eltérnek is egymástól belpolitikai kérdésekben. Olaszországgal szemben azonban mindannyian egyek és összetartók.

Laibach, jan. 27. A „Slovenec” írja: Tekintettel a londoni szerződésre, el kell vetnünk minden belügyi politikai pártosságunkat. Ősze kell tartanunk, egynek kell lennünk, mert csak így tudunk eredményt elérni.

Athén, jan. 27. Az arnauták megtámadták az olaszokat Kolsze falunál.

Páris, jan. 27. Ugy beszélnek, hogy a holland kormány Vilmos excsászárt, ha a parlament megszavazza, ki fogja szolgálatni. Parlamenti körökben azt állítják, hogy a többség az excsászár kiadatása mellett fog dönteni.

Belgrád, jan. 27. E hó 26-án d. e. 12 órákor aláírták az S. H. S. királyság kormánya között egyrésztől és a szerb nemzeti bank közölt másrésztől a szerződést, amelynek alapján a volt szerb nemzeti bank átváltozik az S. H. S. királyság nemzeti bankjává ezévi február 1-től kezdődőleg.

Belgrád, jan. 27. (Hivatalos.) Hogy elkerülhető legyen az idegen pénznemek elkobozása, amelyet a területünkön átutazó utasok visznek magukkal, a pénzügyminiszter elrendelte, hogy a határon levő vámhivatalok azon utasoktól, akik csak átutaznak, vagy pedig kijelentik, hogy maximum 30 napig fognak tartózkodni az S. H. S. királyság területén, kívánságukra kiállítsanak számukra egy igazolványt, hogy náluk idegen valuta van, amelynek kivetele tilos és így azon igazolvány alapján azt kivihessék. Ezen igazolványt csak azon utasok kapják meg, akiknek rendben vannak az utigazolványaik, amelynek alapján át szabad utazniuk a mi területünkön. A 30 nap elmúltával, ha megkísérelné valaki az idegen pénzt kivinni az S. H. S. királyság területéről, azt az állampénztár javára elkobozzák és az illetőt, mint csempészt megbüntetik.

A francia elnökválasztás.

A saint-cloudi magaslatokon át Versaillesba vezető ut szinte kihaltnak látszik még reggel, amely szinte tavaszias. Semmi sem árulná el a bekövetkezendő nagy eseményt, hogyha nem tanuskodó nék erről a nagyszámu csapatok és csendőrök felvonulása, akik száz méterenkint egy-egy őrszemet állítanak föl. Saint-Cloudtól Versaillelig pompás piros szőnyeget borítottak az uttestre: kétkerekű kordélyok szállították a rikító piros homokot az utra, hogy az ut csuszamlósságát és az ebből eredhető baleseteket megakadályozzák.

Versailles délelőtt 10 órákor teli verőfényben fürdött, de a város oly kibaltak látszott, mintha még aludnék. Bezzeg másként volt hét évvel ezelőtt, amikor már az első óráktól kezdve csakugy izzott, remegett minden ember a várakozástól.

Csak az újságírók vannak már jelen teljes számmal és vizsgálják telefonfülkéket, amelyek lázas tevékenységüknek lesznek majd színtere. Lassankint azonban már szállingóznak az emberek is, ki autón, ki villamoson, ám ezek jobbadán kíváncsok. Csak tizenegy óra után ölt mozgalmassabb kepet a város. Ekkor érkeznek vonaton és autókon Barthou, Léon Bourgeois, Georges Mandel, Clemenceau volt titkára, Lloyd George és Raoul Pérot. Egy részük a szálló felé tart reggelire, másik részük helyet foglal a kastély udvarán, ahol felülést kelt az 503-ik tüzérezred legénysége. A sisak szemellenzőjét ugyanis ujabban fekete bőrből készült bőrlemezzel pótolták, amelyet a sisakra alkalmaznak.

A szomszédos kaszárnyákból kürtjelek hangzanak föl. A szálló előtt most már élénk a forgalom, pompás fogatokból fényes öltözötű uridamák szállnak ki, akik magukra hívják az ácsorgók kíváncsiságát, de akik közül őket senki sem ismeri. Csak a fényképezők és mozisok idegeskednek, hogy mikor kerül rájuk a kedvező alkalom.

Most már mindnyájan a kastély udvarán gyűlkeznak, amelynek belsejébe vezető ajtók kulcsait a rendőrség az utolsó pillanatig magánál őrzi. A tömeg főként a balszárny felé törekszik, amelynek a rendőrség, alapos hivatalos megvizsgálás után, végre megnyitja a közönség számára. No, benn vagyunk a nemzetgyűlés termeinek folyosóján. A kijárók a szűk folyosók s a szűk lépcsők valóságos utvesztője ez, amely azonban végül az új lépcsőházban lyukad ki. Nos, hogyha itt a sok új képviselő és szenátor eltéved és nem talál idejében a szavazóterembe, a felelősség teljesen az építésre hárul.

Kloiz pénzügyminiszter mosolyogva megy végig a termen, nem tudja, vajjon ez a mosoly a fogadtatás honorálását jelenti-e, avagy azoknak a kisebb alkalmazottaknak szól, akik az ilyen versaillesi ünnepeken szolgálatot teljesítenek.

A kongresszus termét vadonatúj díszítés ékesíti s a fauteuileket vörös maroquin-nal vonták be. Kipróbálják a telefont, a csengőket s elhelyezik végérvényesen a kongresszus titkárságának asztalait. Most végzik az utolsó intézkedéseket s az a hatalmas, aranyozott, vörös asztal igazán impozáns benyomást kelt. M.

Pierre, a kamara elnökségének főtitkára, utolsó szemlét tart. Minden készen áll és most már csak a jeladásra várnak.

A két sarki emelvényt a köztársasági elnök és meghívott vendégei számára tartották fenn.

Már korán reggel megkezdődtek a találgatások: Léon Bourgeois? Igen ám, csak hogy ő nem foradja el! — Pams! A belügyminiszter! Nos, ő pedig kijelentette, hogy ő mint Clemenceau kabinetjének tagja, nem vállalhatja az elnökséget, amelyért való küzdelemben a saját főnöke elbukott. Hátra van még Jonnart! Ő ugyan, bármit mondjanak is mások, elfogadná a jelölést! No de majd kitudódik délutánra...

Feltűnt, hogy a képviselők és a szenátorok nagy többsége délelőtt távoztak és csak a szocialisták jelentek meg nagyobb számban, hogy állásfoglalásukat meghatározzák. Az ugynevezett „demokrata entente” csoportja a kamrában gyűlekezett és kijelentette, hogy Paul Deschanel jelöltséget támogatni kész!

A kongresszust megelőző tárgyalások színhelye a versaillesi szálló, ahol már néhány nap óta folyik az alkudozás és a vitatkozás. A két nagy teremben együtt voltak láthatók a diplomácia, a politika, a sajtó és a színházak képviselői a földszinti verandát a közönségi tanácsosnék tartották állandóan megszállva. Itt vannak: Henri Bordeaux, Arthur Meyer, gróf Chabrilanó, Hugues Le Roux, Pierre Decourcelle, stb. és Deschanel esélyeiről vitatkoznak. A fényképezők belopakodnak a terembe és egyenkint veszik célba Venizelos, Lloyd-George, majd a későbbben érkező Cécile Sorel asztalát. Az egyik ablakmélyében húzódik meg Milerand titkársával és az amerikai nagykövettel. Clemenceau tegnap éjszaka tizenegy órákor vonta vissza a kis terem megrendelését, ami nagy feltűnést keltett, Michel Clemenceau azonban a nyolc terítéket elfoglalta.

Kora délután kisebb csoportokban szállingózni kezdtek a képviselők. Némelyek a választásról beszélgetnek, de a nagyobb részük mintha kerülve kerülné a témát, amely miatt idejöttek, a szép időről mondja el véleményét. Bezzeg más a hangulat a palota folyosóin, ahol a képviselők, szenátorok és újságírók a küzdelem esélyeiről vitatkoznak. Nevek hangzanak el titokban sugva, de amelyek tulságosan sokszor megismétlődnek.

A buffet dél óta teljes működésben van; Léon Bourgeois, a nemzetgyűlés elnöke, reggelizik a szenátusi hivatal tagjaival. A teríték hőséges és kitűnő!

Az ülés megnyitását délután egy órára tűzték ki. De már tizenkét óra negyven perckor a tömeg zugása tölti el a termet. A kiváltságosok, természetesen a szép nemhez tartozók, már idejekorán elfoglalták az erkélyek valamennyi ülőhelyét. A képviselők és az új szenátorok lehajolva keresik ülőhelyeiket, amelyeket nevük följegyzésével biztosítottak számukra.

Pontban egy órákor Léon Bourgeois, a nemzetgyűlés elnöke, elfoglalja helyét; a szenátus titkárai veszik körül. Eközben a szenátorok és a képviselők valamennyien elhelyezkedtek és most már kezdetét veheti az ülés! A miniszterek és

az államtitkárok valamennyien a helyükön vannak. Az elnök megrázza a csöngetyűt, fölteszi a szemüvegét, megnyitja az ülést és felolvastatja az 1875 július 16-iki törvény 3-ik szakaszát, nemkülönben a köztársasági elnök dekrétumát, amellyel a nemzetgyűlést egybehívja. Az elnök kijelenti, hogy a nemzetgyűlés a köztársasági elnököt megválasztja Sorsbuzás után kijelölik a szavazatszedőbizottságot, majd azt a beüt, amellyel a szavazás megkezdődik. A szavazatszedő urna előtt a szenátus egyik titkára foglalt helyt, mialatt a teremszólgá hangosan kikiáltja a képviselők neveit. A képviselők és szenátorok, kezükben a jelölt nevét rejtő borítékkal, az urnához járulnak s ezzel kezdetét veszi a szavazás.

HIREK.

Házasság. Kunodi Frigyes francia nyelvtanár ma délelőtt 11 órakor házasságot kötött Tarillon Ilonkával. (Minden külön értesítés helyett).

Éjjeli őrszolgálat Nagybecskerekén. A munkások szövetségének kezdeményezésére a nagybecskereki főutcai kereskedők éjjeli őrszolgálatot szerveznek. Tegnapielőtt ebben az ügyben értekezletet tartottak, amelyen a részleteket beszélték meg. Husz-huszonöt éjjeli őrt fognak alkalmazni, akik a nagyhidtól a ki-hidig teljesítenek majd szolgálatot. A városban újabb megisméltendő betörések készítették a kereskedőket erre a lépésre. A polgármesterhez ma adták be kérvényt az ügyben.

Megbúsult betörés. Tegnapielőtt az Eisenstädter-féle tizlet előtt 2 db álkücsöt találtak. Az útlelajton feszegetés nyomai láthatók. Úgy látszik a betörőket megzavarták a munkájukban és otfelejtették szerszámjukat.

A tanteremtemplomi főiskolai hallgatók szombaton, január 24-én a „Burg” nagytermében a közönség javára kitűnő sikerű hangversenyt rendeztek. Valamennyi számot a ritka nagy közönség, melynek sorában az egész környék intelligenciája képviselve volt, elének tetszéssel honorálta. A műsor: Hanus Nándor vezetése alatt előadott két férfikarból, egy gordonkaszólból (ifj. Marter József), nagysikerű kuplékból (Mikich György, zongorán) Tóth László) és Vaedamme Lipót zongoraszámból állott. Különösen sikerült azonkívül dr. Lapadat Konstantin enekszáma: néhány Schubert- és Tostidai Kuhn Mici zongorakíséretével, Weisz Rezső Bajazzo prólogusa s Nemée Ferenc gitárral nagyszerűen enekelt dalai. A szimfuzsát Schnitzler: Anatóis Hochzeitsmorgen c. jelenete reprezentálta. Benesch Janka, Pöhl Domokos, Weisz Rezső és Lenhof Antal kiegyenlített színvonalú összjátékában. Műsor után hajnalig tartó tánc következett.

Az alsóittelei büntény. Csáki Imrét, akit a felesége fölakasztásával gyanúsítanak, tegnap délelőtt Szabó Béla vizsgálóbíró rész etesen kihallgatta az eset körülményeire. Csáki állhatatosan tagad. Megnevezte a védőügyvédjét: Huberth Zsigmond dr.-t. A vizsgálóbíró elrendelte Csáki előzetes letartóztatását, ami ellen a védő felfolyamodással élt a vádtanácshoz. Most ez fog dönteni sorsa felett.

Köszönet. A Nagybecskereki Zenekedvelők Együletének résztvevő tagjainak, valamint Ripka Imre karnagy urnak esküvőnkön való szives közreműködésért ezuton is hálás köszönetet mond Kelemen Lipót és neje.

Miért fáztak a verseczi utasok? Tegnap este didergő utasokkal futott be a nagybecskereki pályaudvarra a verseczi személyvonat. Ez ugyan nem újság, mert manap nem igen fűtik a vonatokat. De a verseczi vonatot fűteni akarták a derék vasutasok, nem ők tehetek róla, hogy ez nem sikerült. A melegítő esővezetékéről ugyanis ismeretlen tettesek ellopták a — szelepet, enélkül pedig nem lehetett fűteni. Vajjon kinek kellett a hideg vasdarab, hogy annak biánya miatti? száz és száz utasnak dideregni kellett.

Tragédia a háramban. A belgrádi lapok írják: Konstantinápolyban egy tekintélyes török egyváltó szépségű 16 éves eskerkeszlányt vásárolt. A tizenötezer franknyi vételért 15 havi részletben ígerte lefizetni s váltót állított ki róla. Miután a negyedik részletet lefizette, a leány megszökött tőle. Hoeszas keresés után megtudta, hogy egy nagyon előkelő ur háramban van. Az illető urnak háremszakácsához fordult tanácsért, akivel jó barátságban volt. De ez tudára adta, hogy urnak háreme rá nézve elzárt világ. Mondja meg neki azonban a szökevény kedves etélet, így talán föl fogja fődni. S már néhány nap múlva csakugyan

értesíthette barátját, hogy a keresett hölgy a háramban van. A eskerkeszlány tulajdonosa most kérvényt intézett a magasrangu urhoz aziránt, hogy vagy adja neki vissza az ő megszökött galambkáját, vagy fizesse meg a még esedékes 11.000 frankot. Már másnap egy eunuch érkezett kocsin háza elé, aki nemcsak a galambkáját hozta vissza, de még a 11.000 frankot is. De a török öröme nem sokáig tartott. Amint ugyanis a visszahozott hölgy szobájába lépett, azt holtan találta. Afölött való elkeseredésében, hogy a magasrangu ur háremét ismét el kellett hagynia, fölakasztotta magát.

A londoni fatázak. A londoni faházépítőbizottság most teszi közzé terveit és abból a szempontból indul ki, hogy a faházak építése a lakáshány egyedüli megoldása. Egyetlen ilyen építőcég az év folyamán 1000—1200 faház építésére vállalkozott. Ilyen faházakat kétféle nagyságban építenek. Az egyik, amely átlag 430 font sterlingbe (240.000 korona) kerül, három szobából, fürdőszobából, konyhaból és mellékhelyiségekből áll, a másik típus pedig, amely 525 font sterlingbe (300.000 korona) kerül, két lakásra épül.

Kolbásmérgezés Nagybecskerekén.

Két katona és egy leány megbetegedtek. — A tiszti főorvosi hivatal a mérgezésről.

Saját tudósítónktól.

Nagybecskerek, január 28.

A nagybecskereki rendőrséghez tegnapielőtt feljelentés érkezett, hogy egy utcai árustól vásárolt kolbásztól két szerb katona és egy leány megbetegedtek.

A rendőrség nyomozást indított. Szokulity rendőrtiszt megállapította, hogy a kolbászt Szöllősy Katalin árusította egy 15 éves fiural, akinek engedélye nem volt az árusításra. Két katona: Zsifkovits Zarje őrmester és Setojkovits Gyorgye közlegény vásároltak a kolbászból és mindketten súlyosan megbetegedtek, úgy hogy kórházba kellett őket szállítani. Az orvosok konstalálták, hogy kolbásmérgezés esete forog fenn. Evett a Szöllősy-féle kolbászból Brankován Danica 28 éves leány is, aki Oadi Anna aradáci-utcai gyümölcsárusnál van alkalmazásban. Brankován Danica is beteg lett a kolbásztól. Most a lakása a pókják.

A tiszti főorvosi hivatal megvizsgálta a lefoglalt kolbászt és megállapította, hogy abban az ugynevezett „botulin” nevű mérge van, amely ha a gyomorba kerül, halált is idézhet elő. Ez a botulin főként az erős paprikától képződik a kolbászból és például ugyanegy rud kolbász egyik darabjában megtalálható, a másik darab pedig egészséges, élvezhető.

Szóllősy Katalin ellen közegészség elleni kihágás címén indult meg az eljárás. A két katona állapota ma már javulóban van a katonakórházban, mert az orvosi segítség nem késett. Ugyancsak jobban van Brankován Danica is.

A kolbásmérgezésre vonatkozólag a tiszti főorvosi hivatalban a következő felvilágosítást kaptuk:

A kolbásmérgezés (botulizmus, allantiasis) leginkább májas és véres hurka, kolbász evése után rothadási alkaloidok hatása következtében jó létre és a hurkán kívül (amelynek mérgező hatása abból magyarázható, hogy nagyon erősen van tömve és oly vastag, hogy egész átmérőjében nem füstölhető át kellőleg) még

romlott sonka, hal evése után is felléphet. Leginkább a téli és tavaszi hónapokban s különösen áprilisban fordul elő. Mir megbűtött kolbászból nem találhatók fel az említett mérgek, amelyek iránt különösen az öregek és elgyöngült emberek érzékenyek. Savanyú élelmiszerek együttes evése fokozza a kolbásmérgezést azért, mert ilyenkor a mondott bázisokból jól oldható sók képződnek.

A mérgezés már félóra múlva jelentkezhetik az evés után, de rendszeren csak 12—24 óra után, mint a mostani esetben is történt s esetleg már háromnegyed óra alatt gyógyulással is végződhetik, a halál ellenben rendszeren csak 1—2 hét múlva következik be. Tünetei: gyakori kancsalítás, a felső szembhéj és a nagy szájpadiás bénasága. A mérgezés orvosi kezelése hánytatók, hashajtók (különösen kalomel) és pilokarpin adásában áll.

Dr. Knezsevics-féle törv. védett

„FRIGOLIN”

a legjobb és legbiztosabb szer a leg-súlyosabb fagyási eseteknél is.

==== **„FRIGOLIN”** ====

a legjobb szer lábizzadás ellen, mert ha azt 2-szer naponta evvel bedörzsöljük, elveszti izzadságát és kellemetlen szagát. — Kitűnő szer

RHEUMA, ISCHIAS, NEURALGIA
és a fájalmakokál, melyek fagyással járnak. 1438

==== **„FRIGOLIN”** ====

kapható Kollarich Gábor gyógyszer-tárában, Melkuh Dezső drogériájában Nagybecskerekén és a készítőnél

„ARANY KERESZT” GYÓGYSZ.
Kevevára (Bánát).

Figyeljünk a védjegyre: „Fekete kereszt”!
Ovakodjunk az értékellen utáztatokól!

1256—1919. szám.

156

Idéző hirdetmény

A zombolyai járásbíróóság közhírré teszi, hogy Weizsmann Mihályné zombolyai lakos felperesnek ismeretlen helyen tartózkodó Weizsmann Mihály volt zombolyai lakos alperes ellen nőtartás és jár. iránt indított perében a per felvételére és érdemleges tárgyalására határnapot tűzött és felhívta a feleket, hogy 1920. évi február hó 23. napján délelőtt 9 órakor hivatalos helyiségében jelenjenek meg, egy-szersmind pedig Weizsmann Mihály alperes részére, aki ismeretlen helyen tartózkodik, ügygondnokul dr. Reichráth Miklós ügyvédet (lakik Zombolya) nevezte ki.

A bíróság felhívja az alperest, hogy a fent megjelölt határnapon és órában meghatalmazott ügyvéd által jelenjen meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyette eljárni.

Zombolya, 1920. évi január hó 24. napján.

Lösch s. k., bírós.

2 fiatalember

(20 éven felül) egy gabonaüzletben felvétetik fizetéssel. 177

Ajánlatok e lap kiadóhivatalához intézendők.

GEYER LAJOS bornagykereskedő

tisztelettel értesíti helybeli és vidéki vevőit, hogy 1919 évi saját szüretelésű fehértemplomi és verseci-vidéki o- és u borait most hozta Nagybecskerekre és megkezdte azoknak kiadását. Az eladás csakis 20 literen felüli mennyiségben, a legolcsóbb napiárak mellett történik. Nagyobb mennyiség átvételénél megfelelő árkedvezmény. Érdeklődőknek szívesen szolgál mintával. Telefonszám 135. Geyer Lajos bornagykereskedő.

Fűszert, bort, kávét, svájci csokoládét, csemegegyümölcsöket legjobban vásárolhat a Somogyi-féle csemegekereskedésben, Fő-utca.

Telefon 277. Szolid árak. Figyelmes kiszolgálás. Pevsgő állandóan kapható. Megérkezett a Pick-szalámi.

Ásvány-gépolajat,

gépzsirt (Tavoite), hengerolajat rendes és tulhevített gőzre, Diesel-motor hengerolajat, legfinomabb Diesel-olajat, ugyszintén olajat arató-gépek, kompresszor és dinamogépek részére szállít alulírott franko Pancsova vagy Belgrad. — Érdeklődni lehet Pancsován LÉNARD HUGÓ urnál (Trefort-u. 2) vagy nálam 138

Weiss Vilmos Beograd, Dositijeva ulica 3.

Nagyobb mennyiségű vasáru

és pedig: szög, drót és cinkpléh csak nagyban kapható

Turinszky Péternél 182 Pasityeva (Tomaseváci) ulica.

Budlibicskások figyelmébe!

F. hó 31-én este 7 órai kezdettel
rendes évi zárlat

lesz tartva a „Páris“-szállé kis éttermében levő asztaltársasági helyiségben.
Kérjük a pontos megjelenést.
A vezetőség.

191

Krausz mechanikai cipőgyár Versecz.

Ajánlja minden cipőkereskedőnek elsőrangú gyártmányát férfi-, női- és gyermek cipőkben. 15

Használt, üzemképes 56 HP kondenzációs

Stabil-gőzgép

hozzávaló kazánal eladó és azonnal szállítható.

Bencze Antal és Fia cégnél

műbutorgyár Nagybecskereken. 193

A legkitűnőbb

uj és óborokat

mérsékelt áron

Kardos Lajos bornagykereskedésében kaphatja, a Nagy hid mellett, Linyacski-féle házban. 35

Keresek megvételre

1 drb sima őrlő hengerezéket, 1 drb 1. vagy 2-es számú „Rentabel“-t vagy ennek megfelelő gabonahámogatót és 1 drb „Detaser“ felbontógépet.

Eladok

hengerezékeket, 1 drb 3. számú „Rentabel“-t, 2 drb Wörner-féle hegyezőgépet, taránt, 2-3 és 4 méteres cilindereket, felvonókat, garatokat és különféle apróbb malomrendezéshez szükséges részeket

Kulik Pál malomtulajdonos Fehértemplom

Hirdetések

felvétetnek a „TORONTÁL“ kiadóhivatalában, Zápolya utca 1. szám

Takarmányozásra kiválóan alkalmas

szeszgyári moslák

valamint nagybmmennyiségű

prima gesztenye

kapható Schwirtlich Alajos cégnél.

163

Van szerencsénk tisztelettel értesitem a helybeli és vidéki n. é. közönséget, hogy a régi városház épületében

Divatáru üzletet a „Menyasszony“-hoz

nyitottunk, ahol férfi- és női-rubaszövetek, sejmek, menyasszonyi kelegyek, téli szövetek, posztók, barkettek, kanavászok és mindenféle rőfösaruk legolcsóbban szerezhetők be.

Szabott árak! Pontos kiszolgálás! Az üzlet vasárnap zárva!

Kérjük a n. é. közönség pártfogását, kiváló tisztelettel

Radovanovity Vrska és Jovancally

Keresünk megvételre

iroasztalokat, írógépet és egyéb írodafelszerelési tárgyakat.

Ajánlatokat „Sürgös“ jellegre a kiadóhivatal továbbít.

Értesítés. Szep kivitelű telikabátokat, kosztümöket, valamint utcai és haziruhákat, azonkívül alakítást is elvállalok jutányos áron.

Kucsera Ferenc

nőiszabo Alexandrova (Hunyadi) ulica 27.

Kávéházban, vendéglőben kérjük a

„TORONTÁL“